

[Lasse Budtz]

Førstesekretær Gorbatjovs forslag om nye forhandlinger om dette emne, et forslag, som, hvad selve forhandlingen angår, også har vundet bred støtte i den konservative tyske regering, er også et meget relevant emne og en holdning, som bakker det op, som vi prøver at sige.

Vi mener, at vi også i Danmark, også dette folketing, også den danske regering, bør støtte et øjeblikkeligt prøvestop og forhandlinger om at gøre det permanent, men folketingsflertallets holdning bliver der jo mulighed for at pointere ved en senere lejlighed i denne måned her i folketingsalen. Selvfølgelig hænger alle disse atomvåbenspørgsmål sammen.

Det spørgsmål, som VS og SF har rejst i dag, synes jeg at forespørgerne har formuleret således, at man ligesom har forsøgt at forestille sig et længere handlingsforløb, hvorefter man er gået ind i dette handlingsforløb for at prøve at finde ud af konsekvenserne, og det er naturligvis interessant, men det er lykkeligvis ikke aktuell politik. Jeg vil tro, at det, man måske ikke mindst har ladet sig inspirere af – hvis man kan bruge det udtryk i denne forbindelse – i lysten til at spørge, er en naturlig angst eller nervøsitet for, at Danmark som følge af sit medlemskab af NATO – et medlemskab, socialdemokratiet som bekendt ikke et øjeblik sætter spørgsmålstegn ved – skulle kunne blive indblandet i en storpolitisk krise og derved skulle kunne komme i fare for at blive en slags opmarchområde for allierede nationer, der råder over og vil bruge atomvåben. Men heller ikke i socialdemokratiet finder vi en sådan udvikling ønskværdig, tør jeg nok antyde. Vi ønsker som bekendt rent faktisk at modarbejde den, og det er derfor, der i vores partiprogram står, at socialdemokratiet vil arbejde for, at Danmark forbliver atomvåbenfrit i freds-, krise- og krigstid.

Med hensyn til den foreliggende forespørgsel fra SF og VS forekommer det os, at der er en hel del ting at huske at gøre inden for spørgsmålets perspektivramme, inden den situation, som man i og for sig spørger om, kan opstå.

For det første har vi, som jeg allerede har antydnet, for længst tilkendegivet, at vi skal arbejde for, at der ikke placeres atomvåben på dansk område overhovedet, hverken i freds-, krise- eller krigstid. For det andet har

vi for længst vedtaget, at Danmark skal arbejde for oprettelsen af en nordisk atomvåbenfri zone, og hvis det lykkes, skulle den situation, som forespørgerne opridses, ikke kunne opstå, i hvert fald ikke, hvis vi tror på nytten af et internationalt retssystem, hvor nationerne respekterer hinandens aftaler og pagter. Selvfølgelig erkender vi i socialdemokratiet, at ingen plan eller traktat kan give nogen definitiv sikkerhed i en situation, hvor krigen er brudt ud, eller hvor atomragnarok måske er umiddelbart truende, men vi mener alligevel, at vi bør investere en meget betydelig del af vore kræfter i planen om Norden som en atomvåbenfri zone.

Og så synes vi, at man for det tredje skal huske, at ifølge de eksisterende aftaler kan den til enhver tid siddende regering og folketinget nægte at tillade ankomsten til Danmark af atomvåben. Så vidt jeg kan bedømme det, vil der fornuftigvis i en overskuelig fremtid altid i Danmark være flertal imod atomvåben på dansk jord, også i krise- og krigstid. Der er intet som helst fornuftigt argument, der taler for en accept af atomvåben. Jeg tror, at flertallet imod disse våben fortsat vil eksistere i mange år i dette høje ting, som det jo længe har eksisteret – vær ikke i tvivl om det – i befolkningen.

Det er vel rimeligt at sige, at vi må have tiltro til, at vore allierede, der ifølge NATO-pagten skal forsvare demokratiet, ikke vil gå imod et demokratisk parlamentarisk flertal i Danmark. Men selvfølgelig kan vi reelt intet vide om den udvikling, der en dag måtte føre til en ny storkrig, og netop derfor må vi i freds- og krisetid koncentrere os så meget mere om vor afvisning af atomvåben på dansk territorium, bl.a. ved at oprette Norden som en atomvåbenfri zone. Vi må i det hele taget modarbejde atomvåbneansendelse nationalt og globalt, og et af de første skridt burde helt selvfølgelig da være et stop for alle atomvåbenprøvesprængninger. De er en udfordring til os alle, mod os alle kan man sige. Det er imod den sunde fornuft at fortsætte.

Det kan være nyttigt at fastslå folketingsflertallets holdning med hensyn til både vor suveræne ret til selv at bestemme, om der skal kunne placeres atomvåben på dansk jord, og vort ønske om at komme videre, så vi kan sætte tempoet i arbejdet for den atomvåbenfri zone i vejret, og at sætte dette tem-